

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Πειραιάς, 3 / 1/ 2012

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ 2010

Κίνδυνος φτώχειας

Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνονται τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (Statistics on Income and Living Conditions) έτους 2010, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2009. Τα αποτελέσματα της έρευνας έτους 2011, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2010, θα ανακοινωθούν το Σεπτέμβριο του 2012. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Α. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας και κατώφλι φτώχειας: 2010

Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας	20,1 %
Κατώφλι κινδύνου φτώχειας ανά άτομο	7.178,00 ευρώ
Κατώφλι κινδύνου φτώχειας για νοικοκυριά με δυο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών	15.073,00 ευρώ
Μέσο ετήσιο ατομικό ισοδύναμο ¹ εισόδημα	13.973,94 ευρώ
Μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών	24.224,38 ευρώ

Πληροφορίες:
Δ/νση Στατιστικών
Πληθυσμού και
Αγοράς Εργασίας
Τμήμα Ειδικών
Ερευνών
Νοικοκυριών
Γ. Ντούρος
τηλ: 213 1352174
fax: 213 1352906
e-mail:
geodouro@statistics.gr

- Το χρηματικό όριο της φτώχειας ανέρχεται στο ετήσιο ποσό των 7.178 ευρώ ανά άτομο και σε 15.073 ευρώ για νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών.
- Το μέσο ετήσιο ατομικό ισοδύναμο εισόδημα ανέρχεται σε 13.973,94 ευρώ και το μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών της Χώρας σε 24.224,38 ευρώ.
- Τα νοικοκυριά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας εκτιμώνται σε 868.597 και τα μέλη τους σε 2.204.800.

⁽¹⁾ Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ (περισσότερες πληροφορίες στις επεξηγηματικές σημειώσεις στη σελίδα 16).

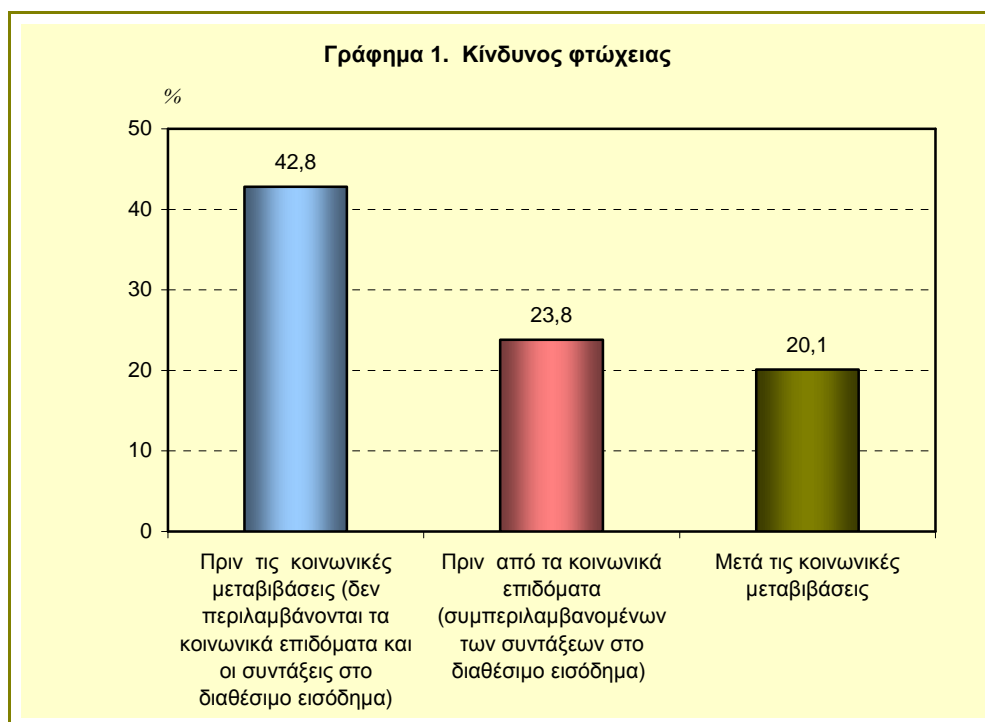
B. Βασικές διαπιστώσεις

- Το 20,1% του πληθυσμού της Χώρας απειλείται από τη φτώχεια, όταν το κατώφλι υπολογίζεται στο 60%, της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος. Ο παραπάνω δείκτης, υπολογιζόμενος με την ίδια μεθοδολογία, παρουσιάζει σχετική σταθερότητα κατά τα τελευταία 15 έτη (1994-2009) για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, κυμαινόμενος μεταξύ 19,5% και 23%.
- Ο κίνδυνος φτώχειας, υπολογιζόμενος με κατώφλια διάφορα του 60% της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος ανέρχεται σε
 - 7,3 %, αν το κατώφλι οριστεί στο 40%, της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος
 - 12,4, αν το κατώφλι οριστεί στο 50%, της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος και
 - 27,2%, αν το κατώφλι οριστεί στο 70%, της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος
- Ο κίνδυνος φτώχειας για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ανέρχεται σε 23% και είναι υψηλότερος κατά, περίπου, τρεις ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού.
- Ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών υπολογίζεται σε ποσοστό 21,3% και είναι μειωμένος κατά 0,1 της ποσοστιαίας μονάδας σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- Ο πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό¹ ανέρχεται σε 3.030.900 άτομα.
- Ο πληθυσμός που διαβιεί σε νοικοκυριά που δεν εργάζεται κανένα μέλος ή εργάζεται με μερική απασχόληση ανέρχεται σε 544.800 άτομα, ενώ στο προηγούμενο έτος ανερχόταν σε 488.200 άτομα.
- Ο πληθυσμός που απειλείται από τη φτώχεια είναι κυρίως:
 - Γυναίκες άνεργες (40,0%)
 - Μονογονεϊκά νοικοκυριά με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί (33,4%)
 - Νοικοκυριά με έναν ενήλικα ηλικίας 65 ετών και άνω (30,1%)
 - Νοικοκυριά με 3 ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά (29,3%)
 - Μονοπρόσωπα νοικοκυριά με μέλος θήλυ (27,7%)
 - Παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (23,0%)

⁽¹⁾ Κοινωνικός αποκλεισμός: Πληθυσμός με υλικές στερήσεις (που στερείται τουλάχιστον 4 από ένα κατάλογο 9 αγαθών και υπηρεσιών ή και που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας (περισσότερες πληροφορίες στις επεξηγηματικές σημειώσεις στη σελίδα 18).

Γ. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις και κίνδυνος κινδύνου φτώχειας

- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων⁽¹⁾ και των συντάξεων⁽²⁾ στο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών) ανέρχεται σε 42,8%, ενώ, όταν περιλαμβάνονται μόνο οι συντάξεις και όχι τα κοινωνικά επιδόματα, μειώνεται στο 23,8% (Γράφημα 1, Πίνακες 2, 9 και 10).
- Τα κοινωνικά επιδόματα μειώνουν το ποσοστό της φτώχειας κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες.
- Οι συντάξεις μειώνουν το ποσοστό της φτώχειας κατά 19,0 ποσοστιαίες μονάδες.
- Το σύνολο των κοινωνικών μεταβιβάσεων μειώνει το ποσοστό της φτώχειας κατά 22,7 ποσοστιαίες μονάδες.
- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων και των συντάξεων στο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών) εκτιμάται σε 83,7% για άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω, ενώ πριν τα κοινωνικά επιδόματα (συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων) εκτιμάται στο 27,5% του παραπάνω πληθυσμού.

- Η επίδραση των συντάξεων στη μείωση του κινδύνου φτώχειας είναι μικρότερη στον πληθυσμό ηλικίας 18-64 ετών. Ο σχετικός κίνδυνος φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δεν συμπεριλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα και οι

(1) Κοινωνικά επιδόματα είναι η κοινωνική βοήθεια (ΕΚΑΣ, εισοδηματικές ενισχύσεις σε νοικοκυριά μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, επίδομα μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45-65 ετών κλπ.), τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα / βοηθήματα ανεργίας, τα επιδόματα / βοηθήματα ασθένειας, τα επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας - ανικανότητας και οι εκπαιδευτικές παροχές.

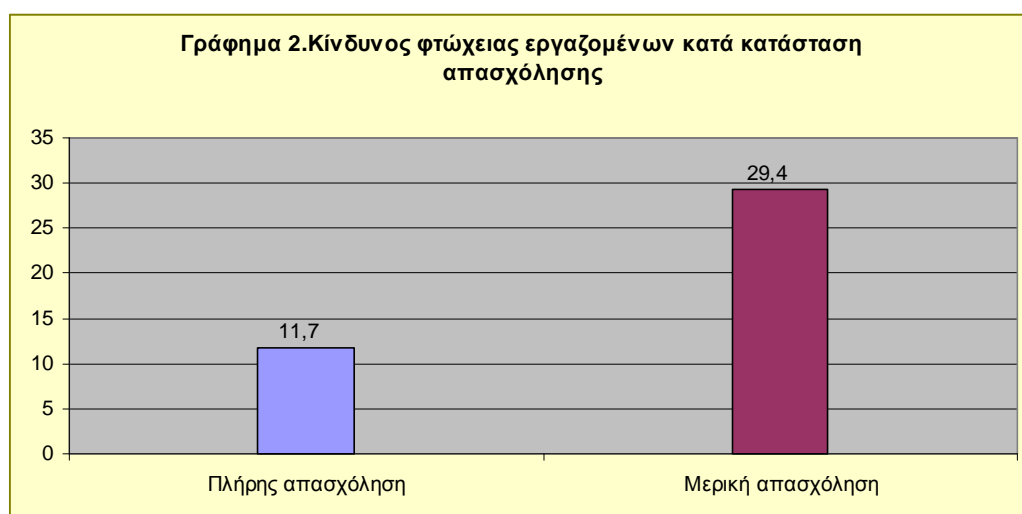
(2) Ως συντάξεις θεωρούνται οι συντάξεις γήρατος από εργασία και οι συντάξεις / βοηθήματα από το / τη σύζυγο.

συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα) για αυτή την ομάδα ηλικιών, εκτιμάται στο 34,7%, ενώ όταν δεν συμπεριλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα και συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα, εκτιμάται στο 22,2% του παραπάνω πληθυσμού. (Πίνακες 9 και 10).

- Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις (συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων) αποτελούν το 28,6% του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών της Χώρας.
 - Οι συντάξεις εμφανίζουν ένα αξιόλογο μερίδιο του διαθέσιμου εισοδήματος, αφού αποτελούν το 24,8% αυτού.
 - Τα κοινωνικά επιδόματα αποτελούν το 3,8% του διαθέσιμου εισοδήματος.

Δ. Χαρακτηριστικά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας

- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας είναι υψηλότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες, 20,9% και 19,3%, αντίστοιχα (Πίνακας 2). Τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά με θήλυ μέλος απειλούνται από τη φτώχεια σε ποσοστό 27,7%, ενώ τα αντίστοιχα με άρρεν μέλος σε ποσοστό 26,3% (Πίνακας 4).
- Ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών υπολογίζεται σε ποσοστό 21,3%, ενώ για άτομα ηλικίας έως 17 ετών σε ποσοστό 23,0 % (Πίνακας 2).
- Ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 75 ετών υπολογίζεται σε ποσοστό 25,5%, ενώ για άτομα ηλικίας 75 ετών και κάτω σε ποσοστό 19,6 % (Πίνακας 3).
- Ο κίνδυνος φτώχειας των νοικοκυριών με ένα γονέα και, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί ανέρχεται σε 33,4%, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης για τα νοικοκυριά με δύο γονείς και ένα εξαρτώμενο παιδί ανέρχεται σε 21,6% (Πίνακας 4).
- Οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν λιγότερο από τους ανέργους και τους οικονομικά μη ενεργούς (συνταξιούχους, νοικοκυρές κλπ.). Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των εργαζομένων ανέρχεται σε 13,8% (άνδρες 16,4% και γυναίκες 10,2%), των λοιπών μη οικονομικά ενεργών σε 27,4% και των ανέργων σε 38,5% (Πίνακας 5).

- Ο σχετικός κίνδυνος φτώχειας για τους εργαζομένους με πλήρη απασχόληση ανέρχεται σε 11,7%, ενώ για τους εργαζομένους με μερική απασχόληση ανέρχεται σε 29,4% (Γράφημα 2 -Πίνακας 8).
- Τα νοικοκυριά που διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία απειλούνται από φτώχεια κατά 18,5%, ενώ αυτά που διαμένουν σε ενοικιασμένη κατοικία κατά 27,2% (Πίνακας 6). Ο σχετικός κίνδυνος φτώχειας ηλικιωμένων 75 ετών και άνω, κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας τους, ανέρχεται για τους ιδιοκτήτες σε 26,3% ενώ για τους ενοικιαστές σε 18,0% (Πίνακας 6).

E. Βάθος του κινδύνου της φτώχειας

- Το βάθος (χάσμα) της φτώχειας, αναφέρεται στην εισοδηματική κατάσταση των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το κατώφλι της φτώχειας και είναι η διαφορά μεταξύ του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας για το σύνολο του πληθυσμού και της διάμεσου του ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του φτωχού πληθυσμού και εκφράζεται ως ποσοστό επί του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας και για το 2010 ανήλθε σε 23,4% του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας (Πίνακας 12). Αυτό σημαίνει ότι το 50% των φτωχών κατέχουν εισόδημα μεγαλύτερο από το 76,6% του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας (το οποίο ανέρχεται σε 7.178 ευρώ), δηλαδή πάνω από 5.498,35 ευρώ, ετησίως, ανά άτομο.
- Το βάθος κινδύνου φτώχειας εκτιμάται για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών σε 26,0%, ενώ για άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω εκτιμάται σε 14,6% (Πίνακας 12).

ΣΤ. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το κατώφλι φτώχειας του έτους 2005

Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας για το έτος 2010 υπολογιζόμενο με το κατώφλι φτώχειας του έτους 2005 (60% του διάμεσου εισοδήματος του 2005 εκφρασμένου σε τιμές του 2010 με βάση τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή), εκτιμάται σε 16,0%. Παρουσιάζει, δηλαδή, διαφορά 4,1 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το ποσοστό κινδύνου φτώχειας του έτους 2010 (Πίνακας 11). Ο σκοπός αυτής της σύγκρισης είναι να καταγράψει πως μεταβάλλεται ο κίνδυνος φτώχειας σε απόλυτους παρά σε σχετικούς όρους, δηλαδή όταν το κατώφλι φτώχειας παραμένει διαχρονικά σταθερό σε όρους πραγματικής αγοραστικής δύναμης. Με άλλα λόγια, 16% του πληθυσμού του 2010 θα κατατασσόταν ως εκτεθειμένο στον κίνδυνο φτώχειας στις συνθήκες του 2005.

Z. Πληθυσμός που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας

- Το ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-59 ετών που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας ανέρχεται σε 8,5% για το σύνολο, 7,5% για τους άνδρες και 9,6% για τις γυναίκες (Πίνακας 18).

- Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών που διαβιούν σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας εκτιμάται σε 3,9% (Πίνακας 18).

Η. Δείκτες για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης 'Ευρώπη 2020' (κοινωνική ένταξη)

- Ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανέρχεται στο 27,7% του πληθυσμού της Χώρας. Σημειώνεται ότι περισσότερο απειλούνται τα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών (28,7%) – Πίνακας 13
- Ο πληθυσμός ηλικίας 18-64 ετών που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό εκτιμάται για τους Έλληνες σε 25,2% και για τους αλλοδαπούς σε 54,1% – Πίνακας 14.
- Ο πληθυσμός ηλικίας 18-64 ετών που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό εκτιμάται για τους αλλοδαπούς που γεννήθηκαν σε άλλη χώρα εκτός Ελλάδος σε 50,9% – Πίνακας 15.
- Το ποσοστό πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας, αλλά διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας ανέρχεται σε 4,1% -Πίνακας 16.
- Το ποσοστό πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας και διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση αλλά με χαμηλή ένταση εργασίας ανέρχεται σε 3,1% -Πίνακας 16.
- Το ποσοστό πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας και διαβιεί σε νοικοκυριά με υλική στέρηση αλλά χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας ανέρχεται σε 11,8% -Πίνακας 16.
- Ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό σε χώρες της Ευρώπης (% και σε χιλιάδες) εμφανίζεται στον πίνακα 17.

Θ. Κίνδυνος φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Ο κίνδυνος φτώχειας στην Ευρώπη των 27 κρατών μελών εκτιμάται σε 16,4% (προσωρινά στοιχεία), στην Ευρωζώνη των 12 σε 16,9% και στην Ευρωζώνη των 16 κρατών μελών σε 16,1% -Πίνακας 19.
- Το υψηλότερο ποσοστό κινδύνου φτώχειας καταγράφεται στη Λετονία (21,3%), ενώ το χαμηλότερο στην Τσεχία (9%) - Πίνακας 19.

Παρατηρήσεις επί των αποτελεσμάτων

Επισημαίνεται ότι για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων, κατά την μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στον ερευνώμενο πληθυσμό δεν περιλαμβάνονται ομάδες πληθυσμού που είναι, κατά τεκμήριο, φτωχές, όπως άστεγοι, διαβιούντες σε ιδρύματα, μεγάλος αριθμός παράνομων οικονομικών μεταναστών, Ρομά κλπ.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Κατώφλι σχετικού κινδύνου φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά τύπο νοικοκυριού: 2010

σε ευρώ

Τύπος νοικοκυριού	Κατώφλι κινδύνου φτώχειας
Μονοπρόσωπα νοικοκυριά	7178
Νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά κάτω των 14 ετών	15073

Πίνακας 2. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	20,1	20,9	19,3
0-17	23,0	-	-
18-64	19,0	19,2	18,9
65+	21,3	23,3	18,8

Πίνακας 3. Κίνδυνος φτώχειας ηλικιωμένων μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Θήλεις	Άρρενες
60+	20,8	22,4	18,9
75+	25,5	25,8	25,2
0-59	19,9	20,4	19,5
0-74	19,6	20,4	18,9

Πίνακας 4. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά τύπο νοικοκυριού: 2010

Τύπος νοικοκυριού	%
Συνολικός πληθυσμός	20,1
Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	17,6
Ένας ενήλικας ηλικίας 65 ετών και άνω	30,1
Ένας ενήλικας ηλικίας κάτω των 65 ετών	24,8
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό - θήλυ	27,7
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό - άρρεν	26,3
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 65 ετών	18,3
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, ο ένας, τουλάχιστον, ηλικίας 65 ετών και άνω	20,9
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	12,5
Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά	22,9
Μονογονεϊκό νοικοκυριό με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί	33,4
Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί	21,6
Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά	20,3
Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά	26,7
Δύο ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά	22,7
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά	29,3

Πίνακας 5. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά ασχολία και φύλο: 2010

Ασχολία	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Εργαζόμενοι	13,8	10,2	16,4
Μη εργαζόμενοι (άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί)	25,0	27,1	21,7
Άνεργοι	38,5	40,0	37,0
Συνταξιούχοι	19,0	21,4	17,0
Λοιποί μη οικονομικά ενεργοί (εκτός συνταξιούχων)	27,4	28,1	24,6

Πίνακας 6. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς κατοικίας: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Ιδιοκτήτες			Ενοικιαστές		
	Σύνολο	Θήλεις	Άρρενες	Σύνολο	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	18,5	19,5	17,5	27,2	26,9	27,6
0-17	19,9	-	-	34	-	-
18-64	17,2	17,7	16,7	26,0	24,7	27,2
60+	20,8	22,4	18,9	20,8	22,1	19,0
65+	21,3	23,2	19,0	21,4	24,1	16,6
75+	26,3	27,3	25,1	18,0	15,3	27,1

Πίνακας 7. Κίνδυνος φτώχειας εργαζομένων μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και πληθυσμό 18-64 ετών: 2010

%

Ασχολία	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Εργαζόμενοι	13,9	10,3	16,5

Πίνακας 8. Κίνδυνος φτώχειας εργαζομένων μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά κατάσταση απασχόλησης: 2010

Κατάσταση απασχόλησης	%
Πλήρης απασχόληση	11,7
Μερική απασχόληση	29,4

Πίνακας 9. Κίνδυνος φτώχειας ⁽¹⁾ πριν από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	42,8	44,9	40,8
0-17	29,1	-	-
18-64	34,7	35,4	33,9
65+	83,7	85,6	81,2

(1) Δεν περιλαμβάνονται ούτε τα κοινωνικά επιδόματα ούτε οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα.

Πίνακας 10. Κίνδυνος φτώχειας ⁽¹⁾ πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	23,8	24,9	22,7
0-17	25,8	-	-
18-64	22,2	22,3	22,2
65+	27,5	31,2	22,9

(1) Δεν περιλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα στο διαθέσιμο εισόδημα, ενώ συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις

Πίνακας 11. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το κατώφλι φτώχειας (πληθωρισμένο με τον εναρμονισμένο δείκτη καταναλωτή) του έτους 2005, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	16,0	16,5	15,5
0-17	18,4	-	-
18-64	15,4	15,4	15,5
65+	15,8	17,7	13,5

Πίνακας 12. Βάθος (χάσμα) σχετικού κινδύνου φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	23,4	23,4	23,4
0-17	26,0	-	-
18-64	24,8	24,9	24,8
65+	14,6	15,8	14,2
75+	14,6	15,0	14,2

Πίνακας 13. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο: 2010

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	27,7	29,3	26,0
0-17	28,7	-	-
18-64	27,7	28,8	26,6
65+	26,7	29,8	22,9

Πίνακας 14. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό, κατά ομάδες ηλικιών και υπηκοότητα: 2010

Ομάδες ηλικιών	Υπηκοότητα	%
18-64	Ημεδαποί	25,2
	Αλλοδαποί	54,1
	Ευρώπη των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	46,9
	Ευρώπη εκτός των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	55,8
18+	Ημεδαποί	25,5
	Αλλοδαποί	53,7
	Ευρώπη των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	45,3
	Ευρώπη εκτός των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	55,7

Πίνακας 15. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό, κατά ομάδες ηλικιών και χώρα γέννησης: 2010

Ομάδες ηλικιών	Χώρα γέννησης	%
18-64	Ελλάδα	24,6
	Χώρα εκτός Ελλάδος	50,9
	Ευρώπη των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	42,0
	Ευρώπη εκτός των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	53,1
18+	Ελλάδα	25,1
	Χώρα εκτός Ελλάδος	50,1
	Ευρώπη των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	41,8
	Ευρώπη εκτός των 27 κρατών μελών- Αλλοδαποί	52,2

Πίνακας 16. Διασταυρώσεις των δεικτών φτώχειας της Ευρώπης 2020, κατά ομάδες ηλικιών: 2010

Ομάδες ηλικιών		%
Σύνολο πληθυσμού	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	4,1
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και με χαμηλή ένταση εργασίας	3,1
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας, διαβιεί σε νοικοκυριά με υλική στέρηση αλλά χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	11,8
18-64	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	3,7
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και με χαμηλή ένταση εργασίας	4,4
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας, διαβιεί σε νοικοκυριά με υλική στέρηση αλλά χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	10,6
0-17	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	4,0
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς υλική στέρηση και με χαμηλή ένταση εργασίας	1,3
	Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας, διαβιεί σε νοικοκυριά με υλική στέρηση αλλά χωρίς χαμηλή ένταση εργασίας	13,6

Πίνακας 17. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό σε χώρες της Ευρώπης : 2010

Χώρες	%	Πληθυσμός (σε 1000)
Ευρωπαϊκή Ένωση (27 κράτη μέλη)	23,4	115.479
Ευρωζώνη (17 κράτη μέλη)	21,5	69.901
Ευρωζώνη (16 κράτη μέλη)	21,5	69.612
Βουλγαρία	41,6	3.145
Ρουμανία	41,4	8.890
Λετονία	38,1	846
Λιθουανία	33,4	1.109
Ουγγαρία	29,9	2.948
Πολωνία	27,8	10.409
Ελλάδα	27,7	3.031
Ισπανία	25,5	11.675
Πορτογαλία	25,3	2.693
Ιταλία	24,5	14.742
Ηνωμένο Βασίλειο	23,1	14.209
Εσθονία	21,7	289
Βέλγιο	20,8	2.235
Μάλτα	20,6	84
Σλοβακία	20,6	1.118
Γερμανία	19,7	15.962
Γαλλία	19,3	11.763
Δανία	18,3	1.007
Σλοβενία	18,3	366
Λουξεμβούργο	17,1	83
Ελβετία	17,1	1.280
Φιλανδία	16,9	890
Αυστρία	16,6	1.373
Ολλανδία	15,1	2.483
Σουηδία	15,0	1.418
Νορβηγία	14,9	737
Τσεχία	14,4	1.495
Ισλανδία	13,7	42

Πίνακας 18. Κίνδυνος φτώχειας πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών: 2010

%			
Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
18-59	8,5	9,6	7,5
0-17	3,9	-	-
0-60	7,5	8,5	6,4

Πίνακας 19. Κίνδυνος φτώχειας, πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε χώρες της Ευρώπης: 2010

Χώρες	%
Ευρωζώνη (12 κράτη μέλη)	16,9*
Ευρωπαϊκή Ένωση (27 κράτη μέλη)	16,4*
Ευρωπαϊκή Ένωση (15 κράτη μέλη)	16,3*
Ευρωζώνη (17 κράτη μέλη)	16,1*
Ευρωζώνη (16 κράτη μέλη)	16,1
Λετονία	21,7
Ρουμανία	21,1
Βουλγαρία	20,7
Ισπανία	20,7
Λιθουανία	20,2
Ελλάδα	20,1
Ιταλία	18,2
Πορτογαλία	17,9
Πολωνία	17,6
Εσθονία	15,8
Γερμανία	15,6
Μάλτα	15,5
Βέλγιο	14,6
Λουξεμβούργο	14,5
Γαλλία	13,5
Δανία	13,2
Φιλανδία	13,1
Σουηδία	12,9
Σλοβενία	12,7
Ουγγαρία	12,3
Αυστρία	12,1
Σλοβακία	12,0
Ολλανδία	10,3
Τσεχία	9,0

* Προσωρινά στοιχεία

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
Νομικό πλαίσιο	<p>Η έρευνα διενεργήθηκε με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003.</p>
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
Κάλυψη	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p>Εξαιρούνται από την έρευνα:</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.• Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό <i>rotational integrated design</i>, που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p> <ol style="list-style-type: none">Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους.<ul style="list-style-type: none">• ≥ 30.000 κατοίκους• 5.000-29.999 κατοίκους• 1.000-4.999 κατοίκους• 0-999 κατοίκους <p>Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες. Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα</p>

επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

Μέγεθος δείγματος Κατά το 2010, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 7.005 νοικοκυριών και σε 17.611 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 14.788 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,51.

Σταθμίσεις Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):

- α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,
- β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,
- γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:

- i) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2001 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).
- ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4 ή 5+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 1991 και 2001.

Μεθοδολογία μέτρησης της φτώχειας Η γραμμή φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ, διαφοροποιούμενη από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία
- Το εισόδημα από περιουσία
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης

Εισοδηματικές συνιστώσες, όπως το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση, οι έμμεσες κοινωνικές μεταβιβάσεις, τα εισοδήματα σε είδος και οι τόκοι από δάνεια, είναι δυνατόν να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα και περιλαμβάνονται στην έρευνα από το έτος αυτό (2007).

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Κλίμακα ισοδυναμίας Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2 \times 0,3 = 2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.

Εξαρτώμενα παιδιά Εξαρτώμενα παιδιά θεωρούνται τα παιδιά ηλικίας έως 16 ετών και τα παιδιά ηλικίας 16 έως 24 ετών που είναι οικονομικά μη ενεργά (μαθητές, σπουδαστές, στρατιώτες, νοικοκυρές κλπ.)

Δείκτες *Κύριοι δείκτες*

1. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανά:

- Φύλο και ομάδες ηλικιών
- Συνήθη ασχολία
- Τύπο νοικοκυριού
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας
- Κατάσταση απασχόλησης
- Ενδεικτικές τιμές σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης, σε ευρώ

2. Σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου της φτώχειας, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο

Δευτερεύοντες δείκτες

3. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές
4. Κίνδυνος φτώχειας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο
5. Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο
6. Μέσο ισοδύναμο εισόδημα

Δείκτες για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης 'Ευρώπη 2020' (κοινωνική ένταξη)

Ορισμοί δεικτών

1. *Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις*

Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

2. *Σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου φτώχειας*

Το σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου φτώχειας αναφέρεται στην εισοδηματική κατάσταση των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και ορίζεται ως η διαφορά του εισοδήματος των φτωχών ατόμων από το όριο της φτώχειας, δηλαδή μας παρέχει το μέσο έλλειμμα των φτωχών ατόμων.

3. *Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές*

Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές, ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που διαβιούν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 40%, 50% και 70% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

4. *Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το κατώφλι φτώχειας (πληθωρισμένο με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή) του έτους 2005, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο*

Με έτος βάσης το 2010, ως κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το κατώφλι φτώχειας (πληθωρισμένο με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή 2006-2009) του έτους 2005 ορίζεται το ποσοστό των ατόμων των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα το έτος 2010 είναι χαμηλότερο από το κατώφλι της φτώχειας, υπολογιζόμενο για το έτος 2005, πληθωρισμένο με στοιχεία από τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή.

5. *Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις*

5.1. *Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών*
Περιλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα στο διαθέσιμο εισόδημα, ενώ δε συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις

Ως κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (περιλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα στο διαθέσιμο εισόδημα, ενώ δε συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις), ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι μικρότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

5.2. *Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών*
Δεν περιλαμβάνονται ούτε τα κοινωνικά επιδόματα ούτε οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα

Ως κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δεν περιλαμβάνονται ούτε τα κοινωνικά επιδόματα ούτε οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα), συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων σε αυτές, ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που διαβιούν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι μικρότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

Κοινωνικές μεταβιβάσεις θεωρούνται τα κοινωνικά επιδόματα, δηλαδή η κοινωνική βοήθεια (ΕΚΑΣ, εισοδηματικές ενισχύσεις σε νοικοκυριά μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, επίδομα μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45-65 ετών κλπ.), τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα / βοηθήματα ανεργίας, τα επιδόματα / βοηθήματα ασθένειας, τα επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας - ανικανότητας και οι εκπαιδευτικές παροχές και οι συντάξεις (δηλαδή συντάξεις γήρατος από εργασία και συντάξεις / βοηθήματα από το / τη σύζυγο).

6. Μέσο ισοδύναμο εισόδημα

Ως μέσο ισοδύναμο εισόδημα ορίζεται ο μέσος όρος των ισοδύναμων διαθέσιμων εισοδημάτων όλων των μελών των νοικοκυριών της Χώρας.

7. Δείκτες για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης 'Ευρώπη 2020' (κοινωνική ένταξη)

Η πρόοδος ως προς το στόχο αυτό θα αξιολογηθεί με βάση τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο ως προς την κατάσταση φτώχειας ή αποκλεισμού (πληθυσμός –στόχος) σύμφωνα με του ακόλουθους τρεις δείκτες:

- Ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας
- Ποσοστό ατόμων με υλικές στερήσεις - Ο δείκτης «ποσοστό ατόμων με υλικές στερήσεις» εκτιμά τα επίπεδα διαβίωσης μετρώντας το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον 4 από ένα κατάλογο 9 αγαθών και υπηρεσιών.
 - Δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών όπως ενοίκιο ή δόση δανείου, πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ.), δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.ά., ή αγορές με δόσεις κύριας κατοικίας
 - Οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών
 - Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας
 - Οικονομική αδυναμία για αντιμετώπιση έκτακτων, αλλά αναγκαίων δαπανών αξίας περίπου 540 ευρώ
 - Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν τηλέφωνο (περιλαμβάνεται και το κινητό τηλέφωνο)
 - Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν έγχρωμη τηλεόραση
 - Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν πλυντήριο ρούχων
 - Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο και
 - Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση
- Ποσοστό πληθυσμού που διαβίει σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας – Ο δείκτης αναφέρεται στο ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-59 που διαβιούν σε νοικοκυριά που τα μέλη τους εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Η ένταση εργασίας του νοικοκυριού ορίζεται ως ο λόγος μεταξύ του αριθμού των μηνών που τα όλα τα μέλη εργάζονται κατά το προηγούμενο έτος και του συνολικού αριθμού των μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργαστεί κατά την ίδια περίοδο. Οικονομικά ενεργά μέλη θεωρούνται τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας 18-59 ετών. Τα νοικοκυριά που αποτελούνται μόνο από μαθητές ή σπουδαστές κλπ. κάτω των 25 ετών ή και άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω εξαιρούνται από τον υπολογισμό του δείκτη.

Κράτη μέλη της Ευρωζώνης (17 κράτη μέλη): Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία.

Ευρωζώνη (16 κράτη μέλη): Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία.

Ευρωζώνη (12 κράτη μέλη): Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Φινλανδία.

Παραπομπές Περισσότερες πληροφορίες (πίνακες, γραφήματα, μεθοδολογία) σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών της Χώρας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ www.statistics.gr, στο σύνδεσμο «Στατιστικά Θέματα > Εισόδημα – Δαπάνες Νοικοκυριών > Εισόδημα και Συνθήκες διαβίωσης».